

MAGYAR
NEMZETI KÁTÉ

A MAGYAR KÖZÉPISKOLAI TANÁROK
NEMZETI SZÖVETSÉGE
PÁLYÁZATÁN ELSŐ DÍJJAL JUTALMAZOTT
PÁLYAMUNKA

HATODIK KIADÁS

IRTA
DR. KÁROLYI JÁNOS
KEGYESRENDI FŐGIMNÁZIUMI TANÁR

BUDAPEST, 1928
A MAGYAR KÖZÉPISKOLAI TANÁROK
NEMZETI SZÖVETSÉGÉNEK TULAJDONA

Jelige:

Csak az a nemzet hal meg, amely már meghalt előbb fiai szívében!
A magyar nemzet él!

A Magyar Közéiskolai Tanárok Nemzeti Szövetsége, a magyar ifjúság hazafias érzésének fejlesztésére s minden, még szunnyadó vagy talán már közömbössé fásult magyar lélek fölserkentése céljából, pályázat hirdetésével iratta s első pályadíjjal jutalmazta e magyar nemzeti kátét. Lenyügzött igazságunk szószólója, fájdalomunk sikoltása, öntudatunk nevelője ez a kérdésekbe-feleletekbe tagolt művecske: tanít, megdöbbent, gyújt, lelkesít; komoly tudományú tartalom, világos szerkezetben, lendületes előadásban szól hozzánk, a magyar bánat mélységes hullámozását az akarat elszántságáig viharoztatva.

Hazafias érzéssel és bizakodó reménységgel bocsátjuk közre ezt az okos és lelkes kis könyvet, értékes és hatásos olvasmányul nem százak vagy ezrek – hanem százezrek számára.
Budapesten, 1922 október havában.

Sajó Sándor
a Magyar Közéiskolai Tanárok
Nemzeti Szövetségének elnöke.

A HATODIK KIADÁSHOZ

Immár hatodik kiadásban bocsátjuk közre Magyar Nemzeti Káténkat. Írója jelentékenyen átdolgozta az anyagot: egyfelől, a legújabb adatok érvényesítésével, teljesebbé, másfelől, az előadás lehető egyszerűsítésével, könnyebbé tette.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a magyar közönség már várta és kereste ezt az új kiadást; adja Isten, hogy ez fokozottan megfeleljen hivatásának: hogy lelkünkbe gyökereztesse a magyar igazságot s hathatóssá nevelje a magyar jövő alapját: a magyar öntudatot.

Budapest, 1927 december hó.

Sajó Sándor
a Magyar Középiskolai Tanárok
Nemzeti Szövetségének elnöke.

I. Bevezetés.

1. *Mi a Magyar Nemzeti Káté?*

A Magyar Nemzeti Káté a Trianonban megcsúfolt és keresztrefeszített magyar igazság tiltakozó szava akar lenni. Célja egyesíteni a magyar sziveket abban a törekvésben, mely a haza ezeréves történeti határainak helyreállítását, kegyetlen elnyomás alá került honfitársaink felszabadítását tűzte ki feladatául.

2. *Mi a trianoni béke nemzeti jelentősége?*

A trianoni béke hazánkat területének kétharmadától fosztotta meg. Ennek következtében Magyarország fennmaradása, jövője nehéz válságba került.¹

3. *Mi a trianoni béke külpolitikai jelentősége?*

A Magyarországot sújtó igazságtalanság olyan példátlanul nagy, következményeiben annyira végzetes, hogy abba a magyarság belenyugodni nem tud s nem akar. A magyar kérdés méltányos megoldása, a példátlan igazságtalanság jóvátétele európai érdek, a végleges békének elengedhetetlen feltétele, követelménye.

4. *A világháborút befejező békében miért sújtották Magyarországot a legkegyetlenebbül?*

Hazánk tönkretételében oroszánrészre volt a külföld közönyének, tájékozatlanságának, de főleg annak a hangulatnak, amelyet ellenségeink évtizedes aknamunkája, rágalmozó hadjárata a külföld közvéleményében a magyarság iránt ébresztett. És amelynek ellensúlyozására – sajnos – külképviselőnk részéről semmi sem történt.

5. *Milyen eszközökkel keltettek irántunk ellenséges hangulatot a külföldön?*

Nem magyar ajkú polgártársaink (a nemzetiségek) lélekszámát meghamisították s a magyar földön lefolyt életükről az igazsággal homlokegyenest ellenkező tanokat, meséket csempészték történeti igazságok gyanánt a külföld köztudatába. A magyarságot, a nemzetiségek zsarnoki elnyomójának tüntették fel és sajnos, sikerült is nekik az európai közvéleményt ellenünk hangolni.²

¹ Mikor a szörnyű osztozkodás után nemzetünk sorsának irányítói számba vették, hogy mink is maradt meg tulajdonképpen, azonnal tisztában voltak azzal, hogy mindenéből kifosztott népünk lassú pusztulásra van kárthatva. Ellenségeink valósággal megásták nemzetünk sírját, amely mint a lázalom víziója tűnik fel Vörösmarty Szózatában s amely Széchenyi nagy lelkét az örültség iszonyaiba kergette.

² A többek között tudományos köreik állítják, hogy Magyarország területén 6,500.000 oláh élt magyar rabságban; hogy 1526-1699 Erdély autonóm oláh fejedelemség; hogy az 1848-iki oláh lázadást Erdélyben a magyarok oláh-mészárlása okozta. Cseh-szlovák történelmi könyvekben olvasható, hogy Szent István halála

6. *Remélhetjük-e a trianoni béke revízióját?*

A trianoni béke revíziója feltétlenül be fog következni, mihelyt a művelt nemzetek megismerik a hazánkat tönkretevő béke égbekiáltó igazságtalanságait. Ne felejtjük el, hogy az igazságnak végső diadalát lehet ugyan ideig-óráig késeltetni, de megakadályozni nem!

7. *Mi tehát a magyarságnak most a legsürgősebb tennivalója?*

Nagyarányú felvilágosító munkát kell sürgősen kifejtenünk, hogy a külföldet a való igazsággal megismertessük. Ehhez azonban feltétlenül szükséges, hogy a magyarság tiszta képet szerezzen hazája mai állapotáról: meg kell tehát ismernünk a trianoni béke történeti, földrajzi, szociális és gazdasági vonatkozásait. Kötelessége ez elsősorban a magyar tanulóifjuságnak, mert ő lesz majdan a nemzet vezető osztálya.

II. Hazánk multja: történelmi jogaink és érdemeink.

8. *Joga van-e a magyar nemzetnek a békében elszakított területekhez?*

A magyar nemzetnek joga a trianoni békében elszakított országrészekhez éppen olyan örök és kétségbenvonhatatlan, mint Európa bármely, hazánkkal egyidős államé a maga területéhez.

9. *Miért tekintjük az elszakított területeket nemzetünk jogos birtokául?*

Azért, mert azok a területek ezer év óta a magyar haza részei.

10. *Mit tanít erről a komoly történetírás?*

A magyar nép Magyarország területét földrajzi egységében és történelmi határai között legkésőbb a XI. sz. végéig megszállotta, illetőleg fegyverrel meghódította és egységes állammá szervezte. A magyar állam területe tehát anyaterület, mert az nem régibb államalakulatok romjain, önálló népek eltiprásával alakult ki az idők folyamán, mint pl. Angol-, Francia-, Német-, Olasz-, és Oroszország.³

után nagy történelmi szerepet játszott a „zólyomi nagyzsupa”, amely egész Közép-Szlovenszkrét magában foglalta s hogy ennek zsupánjai mint önálló fejedelmek uralkodtak.

³ Kétségbenvonhatatlan történeti tény, hogy hazánk területe zárt földrajzi egységénél fogva választó vonal volt a germán és szláv világ között s a római birodalom megdőlése óta szervezett állam ezen a területen őseink honfoglalásáig nem alakult.

11. *Az egyetemes emberi művelődés fejlesztésére hasznos volt-e a magyarság megtelepedése a Kárpátok ívében belül a Duna-Tisza vidékén?*

Hasznos volt, mert a magyar nemzet alig egy század leforgása alatt Kelet-Európa legszervezettebb országát alapította meg e területen, ahonnan az európai civilizációt azelőtt állandó veszedelem és bomlás fenyegette. Kelet és Nyugat e határmezsgyéjén a magyarság erős, természetes határoktól védett hazát alkotott magának s e határokon belül nemzeti és világtörténeti hivatását teljesítve Nyugatnak védelmezője, a keleti népeknek pedig az állami megszilárdulásra példaképe s köztük a civilizáció megindítója és terjesztője lett.

12. *Mi lett a magyarság nemzeti hivatása?*

A magyarság nemzeti hivatása az lett, hogy hazájának természetes határait megoltalmazza, mert csakis e határok csonkíttatlansága biztosította számára minden haladás és fejlődés elengedhetetlen feltételét, a szabadságot és állami függetlenséget s csakis így fejleszthette ki anyagi és szellemi erejét.

13. *Mi lett a magyar nemzet világtörténeti hivatása?*

A magyar nemzet világtörténeti hivatása az lett, hogy a kereszténységbe kapcsolódva az emberi művelődést fejlessze és nemzeti és faji sajátosságából fakadó, új és értékes elemekkel gazdagítsa. Ehhez járult még egy külön feladat, a keresztény művelődésnek megvédelmezése fegyverrel a Kelet felől jövő támadások ellen.

14. *Hogyan felelt meg a magyarság a maga nemzeti hivatásának?*

A történelem tanubizonyossága szerint nemzetünk példásan megfelelt nemzeti hivatásának. A vérrel szerzett haza szent földjének megvédelmezése legfőbb gondja volt. A magyar föld épségéért vívott véres küzdelmek történelmünk legszebb és legdicsebb lapjait töltik meg; nemzetünk soha, még a legkétségbeejtőbb körülmények között sem mondott le hazája területi épségéről: az ezért hozott borzasztó áldozatok szinte túlhaladják fizikai és erkölcsi erejét. A béke ritka éveiben, legtöbbször a nehéz harcokkal párhuzamosan, olyan állami és társadalmi berendezkedést és intézményeket teremtett, amelyek egyetemes emberi szempontból is haladást jelentenek.⁴

⁴ Ilyenek pl. Szent István, Szent László és Könyves Kálmán egyházi és világi törvényei, a magyar hadrendszer megalakítása, az aranybulla, IV: Béla honvédelmi intézkedései, az utolsó Árpádok idejében az alkotmányos királyság s a vármegyék kialakulása, az Anjouk honvédelmi intézményei, az ősiség stb. Ez intézmények szilárdságának jelentékeny része volt abban, hogy nemzetünk a nagy katasztrófákat, főleg a török hódítást kibírta. Az általános emberi művelődés kérdései is mindig foglalkoztatták nemzetünket. Elég e tekintetben az oktatás mind a három fajának a kereszténység befogadásával egyidejű megszervezésére, a külföldi egyetemeken megforduló magyar tanulók nagy számára s a tanítással foglalkozó szerzetesrendek gyors meghonosodására utalnunk.

15. Hogyan felelt meg a magyar nemzet a maga világtörténeti hivatásának?

Nemzetünk magyar hűséggel, becsületességgel és vitézséggel felelt meg a maga világtörténeti hivatásának. Hazája területét védelmezve védelmezte a nyugatot is. Ezzel megfizethetetlen szolgálatot tett az emberiségnek.

16. A keresztény világ támogatta-e nemzetünket önfeláldozó küzdelmeiben?

A magyarság minden megbízatás, anyagi és erkölcsi támogatás nélkül saját elhatározásából s pusztán a maga erejére utalva harcolt Európa helyett Európáért.

17. Mikor tette nemzetünk a legnagyobb szolgálatot a keresztény civilizációnak?

Nemzetünknek halhatatlan dicsősége, hogy a három világrészben uralkodó szörnyű török hatalmat példátlan küzdelem árán megakadályozta abban, hogy Európát leigázza s azt Magyarország sorsára juttassa.

18. Nagy áldozatába került ez a küzdelem nemzetünknek?

Ez a borzasztó küzdelem megsemmisítette 500 év alatt létrehozott minden értékünket; hazánk területét sivataggá tette, népünket majdnem teljesen kiirtotta. E küzdelem következményeit szegény nemzetünk azóta sem tudta kiheverni.

19. Kivette-e nemzetünk a maga részét Európa népeinek az alkotmányos szabadságért folytatott küzdelmeiből is?

A magyarságnak a török harcok mellett még arra is volt ereje és érzéke, hogy Anglia és Hollandia dicsőséges küzdelmeivel egyidejűleg nagynevű szabadsághőseinek vezérlete alatt az emberiség örök ideáljaiért is áldozatokkal teljes harcokat vívjon.⁵

20. Az egyetemes emberi művelődés fejlesztésével is megfelelt a magyar nemzet a maga világtörténeti hivatásának?

Nemzetünk, bár világtörténeti helyzete és szabadságszeretete következtében szakadatlanul folyó véres harcokat vívott, az egyetemes művelődés fejlesztésével

⁵ II. Rákóczi Ferenc eszményi alakja a világ legnagyobb szabadsághőseinek egyike. Nemzetünk büszkén vallja őt lelkünkben örökké élő, tűrni és szenvedni megtanító, a megpróbáltatások elviselésében példaadó vezérének. Hányszor idézzük most, a bánat és a megpróbáltatás kegyetlen óráiban Petőfi örök szép sorait: Hazánk szentje, szabadság vezére, Sötét éjben fényes csillagunk! Kossuth Lajos nagy neve ma már teljesen egybeolvadt a népszabadság fogalmával: azt a két évet, amelyben a nemzet az ő vezérlete alatt küzdött, szívesen vállalná a magáénak bármely nagy nemzet minden dicsőségével és gyászával egyetemben.

is nagy szolgálatot tett az emberiségnek. A nyugati hatásokat gyorsan átvette, magáévá tette és kelet felé közvetítette; a tudomány és a művelődés minden ágának minden időben bőségesen adott kiváló munkásokat, akik az emberi haladás számára új tüzeket gyújtottak.⁶

21. Jogos-e az a vád, hogy a XVI. és XVII. század folyamán nemzetünk az elnyomó török hatalommal szövetkezett a keresztény civilizáció ellen?

A bécsi kormánykörök központosító és németesítő politikája végveszedelemmel fenyegette nemzeti létünket; a magyarság kénytelen volt ez ellen fegyverrel védekezni, de ezt csak a török beleegyezésével tehette meg. A török fennhatóság alatt álló Erdély fejedelmei, mikor a végső pusztulás előtt álló magyar haza segítségére indultak, már helyzetüknél fogva is kénytelenek voltak a török segítségére támaszkodni. E kétségbeesett lépést valóban vérző szívvel tették meg nemzetünk akkori vezérei.⁷

22. Mi okozta hazánk ezeréves területének barbár megcsonkítását?

Hazánk területének a világtörténelemben szinte példátlanul álló szétदारabolása közelebbi és távolabbi okok következménye.

23. Melyek Magyarország megcsonkításának közelebbi okai?

Közelebbi okai: a) a világháború elvesztése;
b) a bűnös októberi forradalom;
c) az ennek szennyes hullámain uralomra jutott kormány végzetes mulasztásai és bűnei nemzetünk ellen;
d) hadseregünk szétzüllesztésével határaink megnyitása és a haza szent földének védtelenné tétele;
e) a kommunizmus, ami kitűnő alkalmat adott prédára leső ellenségeinknek, hogy tetszésük szerint szálljanak meg újabb és újabb magyar területeket;

⁶ Az emberiség egyetemes, nagy érdekei mindenkor foglalkoztatták nemzetünket; az Anjouk, Hunyadi Mátyás s az erdélyi fejedelmek idejében a magyarság vezetett a művelődés ápolásában és fejlesztésében. Jogosan sóhajthatunk fel: mivé lett volna nemzetünk a népek versenyében, micsoda új utakat taposott volna ki az emberi művelődés mezején, ha földrajzi helyzete következtében nem kénytelen úgyszólván minden erejét kegyetlen önvédelmi harcokra fordítani s ha szellemi és anyagi erői kifejtésére része lehetett volna abban a nyugalomban, melyet a nyugati népek aránylag élveztek!

⁷ Nemzetünk egy jelentékeny része még az elnyomatás legszomorúbb korszakaiban is rendületlenül kitért az uralkodó család mellett. A török ellen folytatott küzdelmek legfényesebb tetteit az uralkodóház hűségében állhatatosan kitért hős magyarok hajtják végre. Temesvár, Kőszeg, Drégely, Eger, Szigetvár, Győr, Gyurgyevó, Mezőkeresztes, az eszéki híd, Vezekény, Párkány és Zrínyiújvár dicsőséges állomásai annak a véres küzdelemnek, melyet a nemzet Losonczy, Szondi, Dobó, Pálffy Miklós, Báthory Zsigmond, a Zrínyiek, Eszterházyak és Koháryak vezetése alatt az ősi ellenség ellen a király zászlói alatt folytatott. Csak elszomorodott lélekkel gondolhatunk arra a szörnyű fátumra, mely lehetetlenné tette, hogy nemzetünk egységes legyen s maga verje ki a törököt, mint azt történelmünk egyik legdicsőbb alakja s legnagyobb katonája Zrínyi Miklós gróf kívánta és sürgette. Mennyivel kevesebb magyar vér omlott volna, mennyi szenvedéstől menekült volna meg nemzetünk, milyen másképp alakult volna történelmünk, ha szerencsétlen népünket a rettentő viszonyok török és német pártra nem szakítják s nem kénytelen századokon át a magyar a magyar ellen harcolni. De a törökkel való végleges leszámolás volt a főcélja még a nemzet ama vezéreinek is (Bocskai, Bethlen), akik török segítséggel iparkodtak az ország egységét helyreállítani.

f) végre a párizsi békeértekezleteken az entente-hatalmak képviselőinek a magyar kérdésben való teljes tájékozatlansága.

24. Melyek Magyarország megcsonkításának távolabbi okai?

Távolabbi okok: a) az évszázados harcokban szörnyen megfogyatkozott magyarság körül a határokig zárt tömegekben betelepített nemzetiségek;
b) 1526. óta az ország egységes és osztatlan területének megosztására irányuló kísérletek;
c) a szomszéd államoknak, Szerbiának és Romániának magyar területek megszerzésére irányuló régi törekvése, melyet a háború vége felé a központi hatalmak kimerülése a végletekig fokozott;
d) a nemzetiségek egy részének elszakadási törekvése; ezt a bécsi körök oktanlan és kárhuzatos dédelgetése erősítette.⁸

25. Mikor és hogyan lett Magyarország nemzetiségi állammá?

Hazánk nemzetiségi állammá a nem magyar ajkú lakosságnak a XVIII. század folyamán történt igen nagymérvű megsaporodása következtében lett.

26. Mi okozta az idegen ajkú lakosságnak ezt a nagymérvű megnövekedését?

Ezt a bécsi kormánynak ellenséges célzatú telepítései okozták.

27. Mi volt ez az ellenséges célzat?

A bécsi kormány főcélja a telepítésekkel az volt, hogy a törökkel folytatott évszázados küzdelmek és a szabadságharcok folytán majdnem elvérzett és szörnyen megfogyott magyarságot a nemzetiségekkel szemben kisebbséggé tegye, államfenntartó jellegét megszüntesse s ezzel megindítsa az országnak nemzetiségi területekre való szétszakítását.

28. Milyen eszközökkel iparkodott a bécsi kormány ezt a célját megvalósítani?

A legkárhuzatosabb és legvégzetesebb következményekkel járó eszközökkel: a gazdátlaná lett és a jogos tulajdonostól elidegenített birtokokat külföldiek kezére juttatja s ezáltal idegen arisztokráciát teremt; egységes, zárt tömegekben, lehetőleg a határok mentén telepíti le a behívott idegen népeket.

⁸ Ezek, amióta a monarchia, de főleg Magyarország támogatása folytán önálló állami életük alapjait megvethették és jóindulatú gyámolítása, sőt védelme alatt virágzásnak indultak, minden történelmi és jogi alapot nélkülöző igényeket kezdtek támasztani Magyarország területének velük szomszédos részeire és példátlan izgatást fejtettek ki hazánk ellen benn és künn egyaránt.

29. Milyen népeket telepít be?

Első sorban és főleg a Balkánnak hazánkkal szomszédos szakadár-népeit telepíti be nagyobb tömegekben, amelyeket nyelvük, vallásuk a határokon túl lakó testvéreikhez fűz.⁹

30. Mi a megdönthetetlen történeti igazság a nemzetiségeknek a magyar földhöz való jogát illetően?

A magyar földön a világháború kitörésekor élő nemzetiségeknek nem egészen a fele származik olyan ősöktől, akik már a török kiűzése előtt is lakosai voltak Magyarországnak. De ezek sem vezethetik vissza ittlakásukat a honfoglalás előtti időkre.¹⁰

31. Igaz-e hogy hazánk már a honfoglalás után nemzetiségi állam lett?

A ma ittlakó nemzetiségek nem őslakók a földön, amint azt tudósai állítják a bizonyítással nem boldogulva. Magyarország nem volt mindig nemzetiségi állam; a magyar a legrégebbi lakosa s így egyedüli jogos birtokosa ennek a földnek.

32. Milyen volt tehát hazánk föld- és néprajza a honfoglalás korában?

Kétségszembonhatatlan történeti igazság, hogy hazánk területén a honfoglalás idejében az Északkeleti Kárpátok lejtőit és nyúlványait Szatmár és Szilágy vármegyék szélein át az Aldunáig, nemkülönben az északi vármegyék területét a morva határig ember-nem lakta rengetegek borították. Az Alföld tiszántúli része egészen a Temesig és Bégáig a Tisza és mellékfolyóinak ártere volt. Mocsarak és, főleg a Balaton vonalában, valamint a nyugati széleken, óriási erdőségek borították a dunántúli vidékeket is. Számbavehető lakosság csak ott, meg Északnyugaton és a Duna-Tisza közén lakott, mégpedig legnagyobb részt szláv nép.

⁹ 1690-ben a császári hadaknak a Balkán északi részeiből történt kiszorítása után 70-80 000 szerb menekül a Szávántúlra. A bécsi kormány kapva-kap rajtuk s 1698-ban a Maros, Tisza, Duna és Száva mentén telepíti le őket, de nem mint jobbágyokat, hanem mint az általuk benépesített magyar föld szabad birtokosait. Sőt, hogy a kitűnően bevált magyar katonaságot szélnek ereszthesse, rájuk bízta a határok védelmét is és a magyar hatóságok helyett a bécsi hadi tanács alá rendeli őket. Ezzel külön tartomány keletkezik az országban, amely „Rácország” név alatt már akkor belenő a köztudatba a magyar államegység eszméjének kimondhatatlan kárára. Ugyanekkor indul meg Boszniából és Hercegovinából a bunyevácok és sokácok betelepítése; ezek a közjűk telepített német tömbökkel együtt a Délvidéket magyar jellegéből egészen kivetkőztetik.

A török felszabadító háború lezajlása után indul meg Moldvából és Havasalföldről a túrhetetlen török zsarnokság elől menekülő oláhság nagymérvű beözönlése Erdélybe. A bécsi kormány szívesen látja s elősegíti ezt a népvándorlást; ez azután Erdélyből lassanként a Maros, a Körösök, a Szamos vidékére s a Tisza-Maros szögébe is kiterjed. Ezekkel a telepítésekkel egyidejűleg megindul északon és északkeleten a tótság és ruténség betelepítése is. Körülbelül 400.000-re tehető ama rutének és tótok száma akiknek ősei a 18. sz. óta költöztek be hazánk területére.

¹⁰ Kétségszembonhatatlan történeti tény, hogy 1700-ban Erdély román lakossága mindössze 250.000 volt.

33. *Volt-e valamilyen államalakulat ezen a területen?*

Számbavehető államalakulat ezen a területen csak egy volt, a Dunántúl nyugati részén a német-frank uralom.¹¹

34. *Állíthatja-e tehát a Felvidéken élő tótság, hogy ő régibb lakosa ennek a földnek, mint a magyar?*

Minden ilyen állítás szöges ellentétben van a történelem komoly adataival s ezért szemenszedett valótlanosság.¹²

35. *igaz-e, hogy a honfoglalás idejében Erdélyben az oláh lakosság már államot alkotott?*

Nem igaz.¹³

36. *A rutén nép őslakossága-e az Északkeleti Felföldnek?*

A rutének a XIV. században kezdtek beszállingózni Gácsországból. Nagyobb tömegben Nagy Lajos királyunk telepítette be őket a térítése elől Moldvába költözködő oláhság helyére.¹⁴

¹¹ Az északi és északnyugati vidék a morva birodalom kiegészítő része volt. Ez a hatalom azonban Szvatopluk viszálykodó fia alatt bomlásnak indult s a német-frank birodalom és a magyarok támadásaival szemben elbukott.

A Duna-Tisza közének déli része, továbbá a Duna-Száva köze a bolgár birodalomnak alávetett terület volt. A mai Erdély területe a népvándorlás viharában teljesen kipusztult; hiszen a római katonák s bizonyára a gyarmatosok is már 275-ben elhagyták a tartományt s Moesiában kerestek menedéket s a hun, gepida és avar uralom alatt vadonra lett területen a régi lakosságnak csak sekély töredéke tengődhetett.

Hogy mennyi lakosság élt hazánk területén, azt megközelítőleg sem tudjuk megmondani, de annyit bátran állíthatunk, hogy rendkívül csekély.

¹² A Felvidéken ma élő tótság nem a honfoglaláskor itt talált szlávok leszármazottja, mert az részt kivándorolt a magyarság elől, részint beolvadt a magyarságba. A mai tótság csak a XI. században vándorolt az Odera és a morva völgyéből királyaink s a magyar urak hívására az eddig lakatlan Árva-, Liptó-, Turóc-, Trencsén- és Nyitra vármegyékbe.

De ez a telepítés is nagyon megfogyott a morvakkal és csehekkel vívott véres harcok, a tatárjárás s főleg a huszita háborúk idején s ekkor költöztek be ezek pótlására a cseh-morva fajrokonok, a mai tótság javarésze ezek ősei. Különben is a Vág, Nyitra és Garam alsó folyásánál 1000 év óta lakik színmagyar nép s Szent István s I. Géza birtokadományozó oklevelei véglegesen megcáfolják a cseh-szlovák történetgyártók azon állítását, hogy az Északnyugati Felföld a XI. sz. elejéig a cseh fejedelmek fennhatósága alá tartozott.

¹³ Egyetlen történelmi adatot, feljegyzést, helynevet vagy régészeti leletet nem találunk, mely az oláhság ottlétét a XIII. sz. előtt bizonyítaná. Hiszen még saját nevük sincs állítólagos birodalmuk elnevezésére, hanem azt magyar neve után nevezi Ardeálnak. Nyelvük latin elemei csak azt bizonyítják, hogy őshazájukban Ruméliában hosszú időn át éltek római gyarmatosok szomszédságában s átvették azok nyelvkincsének jó részét. A dákokoromán elnevezés ennél fogva meg nem illeti őket, mert nyelvük szláv és albán eredetű. 1208-ban történik róluk először okleveles említés s a XVI. században még csak 25%-át tették Erdély lakosságának. A török-bolgárháborúk elől húzódtak fel Moldvába és Havasalföldre s a töröktől erősen nyugtalanított két tartományból szivárogtak Erdély lakatlan, erős területeire.

¹⁴ Hogy a magyarság mennyire kiméletes volt idegenajkú polgártársaival szemben, legszebben bizonyítja az a tény, hogy a rutén nép, amelyet Rákóczi a nemzeti üggyhez való megható ragaszkodása miatt „gens fidelissima”-nak nevez, a mai napig megőrizte anyanyelvét, nemzetiségét.

37. *Mikor tűnnek fel először a szerbek a Délvidéken?*

A szerbség beözönlése hazánk déli részeire 1389. után indul meg, mikor a rigómezei csatában a szerb állam elbukik a törökkel szemben.¹⁵

38. *Mikor kezdődik a németység betelepítése?*

A honfoglaló magyarság csekély számánál fogva nem népesíthette be az ország egész területét. Csak az Alföldet, a Dunántúlt és a lapályosabb folyóvölgyeket szállotta meg. Az ország lakossága tehát igen gyér volt s ezért már Szent István alatt megindult a rendszeres telepítés keletről és nyugatról.¹⁶

39. *A trianoni békében Ausztriának ítélt és minden történelmi alap nélkül Burgenlandnak nevezett nyugat-magyarországi vármegyék elszakításának van-e valami történelmi alapja?*

Nincs. ez a terület is ősi magyar föld, mert a honfoglaló magyarság egész a Fertő, Pinka és Kerka vonaláig benépesítette a vidéket s csak a határon maradt meg egy keskeny szegélyen az ősi német lakosság, a Karolingek régiebb telepítése. A németység erősebb térfoglalása ezen a vidéken a török kiverése után történt, a kipusztult magyar lakosság pótlására.

40. *Mikor mutatkoztak hazánkban a bécsi kormány által végzett telepítések végzetes következményei?*

A magyar nemzeti állam kialakításáért 1825-től 1848-ig folytatott küzdelmek alatt érezte meg nemzetünk a bécsi kormány telepítésének végzetes következményeit. A nemzeti eszmének érvényesítéséért a XVII. század elején Európaszerte megindult küzdelmek idején kerül felszínre nálunk az illyrizmus, pánszlávizmus és dákörománizmus formájában a nemzetiségi kérdés.

41. *Mi volt a nemzetiségi kérdés veszedelme reánk nézve?*

A bécsi kormány – vétkes rövidlátással – a nemzetiségek törekvéseinek elősegítésében látta az összbirodalom megvalósításának legcélravezetőbb eszközét. Ezért eszköznek használta fel a nemzetiségeket az öntudatra ébredt s a

¹⁵ A magyarság tárt karokkal fogadja őket. Zsigmond király fejedelmüket, Brankovics Györgyöt a zászlós urak sorába emeli s nagy uradalmakkal ajándékozza meg. Amint a török hódoltság határa a Száva vonala felé közelít, a szerbség beözönlése egyre nagyobb arányokat ölt. Kinizsy 1481-ben 50.000 szerb telepest hoz át a Dunán. Mátyás ezek soraiból alakítja meg „fekete seregé”-ben a szerb hadosztályt. A török háborúk alatt elpusztult magyarság helyét fokként ők foglalják el; a török sereget kísérő gyűlevész hordák is az ő soraikból kerülnek ki.

¹⁶ Nyugatról főleg németek költöznek be szinte szakadatlanul s a franciák és olaszok mellett ők a városi műveltség, az ipar és kereskedelem megalapítói. mind a németek, mind a keletről betelepített kúnok és bessenyők hamarosa beleolvadnak a magyarságba.

A németység zártabb, nagyobb tömegekben csak Erdélyben és a Szepességben telepedett le; nyelvét és nemzetiségét napjainkig megőrizte; királyainktól kiváltságokat és önkormányzatot kapott. Ez a történelmi tény örök tanúbizonysága nemzetünk nagylelkűségének s megcáfolja a ránk szórt példátlan rágalmakat.

bécsi gyámság alól szabadulni akaró magyarság ellen s titkon támogatta mozgalmukat. ennek különben is nagy erőt adott az a tudat, hogy az ország határain túl rokon népekre támaszkodhatik; ebben bizakodva már ebben az időben Magyarország szétdarabolására törekedett.

42. Mik tehát az okai a nemzetiségek megerősödésének?

A nemzetiségek megerősödésének okai: a századokon át tűzvonalban álló magyarság szörnyű vérvesztése; a török kiverése után a magyarság ellen ártó szándékkal véghezvitt telepítések; a nemzetiségek oktalan dédelgetése s végül a magyar fajnak az idegen népekkel szemben tanusított határtalan türelmessége és nagylelkűsége.

43. Mily alapon törekedtek elszakadásra a nemzetiségek?

A nemzetiségek elszakadási törekvéseihez a koholt történelmi alap mellett a hamis jogi alapot is megtalálták Magyarország területének szétszakadásában, amit a mohácsi vész után részint a nehéz viszonyok kényszerűsége, részint a bécsi kormány bűne zúdított a magyarságra. Valóság azonban, hogy e megoszlás mindig csak ideiglenes volt; a nemzet soha még a legnehezebb viszonyok között sem mondott le a haza integritásáról; az országgyűlések még a legnehezebb viszonyok között is ki tudták vívni az elszakított részek visszacsatolását; királyaink belátása és lelkiismerete mindig jóvátette a kormányférfiak vétkeit; minden magyar ember mindenkor egyetértett abban, hogy a magyarság léte összeforrott a haza területének a természettől kijelölt határaival.¹⁷

¹⁷ Az Árpádoknak és a vegyesházbeli királyoknak a legnagyobb érdeme, hogy az ország területi épségét, noha a nyugati népek, főleg a németek államfejlődésének iránya éppen ellentétes volt, úgyszólván teljesen meg tudták őrizni. Az erdélyi vajdaság, a temesi és pozsonyi grófság, a horvát bántság inkább honvédelmi, mint politikai alakulatok voltak és mindenkor integráns részei voltak a haza területének. A mohácsi vész után megbomlott az ország területi egysége: három részre szakadt az ország. E megoszlás azonban, mivelhogy külső erőszak következtében történt, nem járt az ország egységére nézve akkora veszedelemmel mint az egységnek a szakadást nyomon követő intézményes megbontása. Ily megbontás volt, hogy megalakult az önálló erdélyi fejedelemség; ez csökkentette ugyan a haza területén a német és török hatalom surlódási felületét s egyébként is mérhetetlen szolgálatot tett a nemzeti ügynek, de az ország integritásán úgyszólván gyógyíthatatlan sebet ejtett, főleg azzal, hogy 1690-ben nem kapcsolták vissza Magyarországhoz, hanem tovább is mint erdélyi fejedelemség szerepelt egészen 1848-ig. A török végleges kiverése után a temesi vidéket külön területté, a bécsi haditanácstól függő katonai kormányzósággá alakították, szervezték s benépesítését úgy intézték, hogy semmi se emlékeztessen rá, hogy ez valamikor Magyarország szíve volt. Így jött létre a Bánát. Ilyen célzattal történt a Kolonics által betelepített szerbeknek a magyar uralom alól való elvonása és egy külön szerb tartomány létesítése, továbbá Mária Terézia alatt Horvát-Szlavonországnak az anyaország testétől való elszakítása és a három szlavóniai magyar vármegyének az új alakulatba való beolvasztása. Ily módon hét évszázados történelmi kapcsolatot lazítottak meg és megteremtették a horvát kérdést. A haza területi épségének ilyen végzetes megbontása volt a határőrvidékek létesítése s a szabadságharc leveretése után az ország öt részre való szétszakítása. Főleg az utóbbi szerencsétlen kísérletezés tette az ország megosztottságát történelmi valósággá. Erre hivatkozhattak ellenfeleink Trianonban.

44. *Összefüggésben van-e a magyar állam területi megoszlása a trianoni béke területcsonkító intézkedéseivel?*

Feltétlenül! Ez a megoszlás kitűnő jogcímet és történelmi alapot adott a nemzetiségi aknamunkának, mert hazánk területi és állami megosztottságát mint történelmi és politikai valóságot belevitte a nyugati népek köztudatába,¹⁸ ezt ellenfeleink kitűnően kihasználták ellenünk.¹⁹

45. *Volt-e a szomszéd államoknak történelmi joguk a Trianonban nekik ítélt területek megszállására?*

Nem volt. Ezek a területek, a magyar állam ezeréves területének integráns részei, az ő államukhoz soha nem tartoztak; lakói állami közösségben soha nem éltek velük. A magyar területek beolvasztásával megduzzadt „utódállamok” tehát nem történelmi, földrajzi és gazdasági okok hatása alatt létrejött államalakulatok. Létrehozójuk a rablásvágy, szerződészegés, árulás, hazánk kegyetlen belső válsága, az októberi forradalom és a kommunizmus; keletkezésük nem dicsőséges, hanem szégyenletes lap az emberiség történetében.

46. *Hazánk földarabolása bűn tehát az egész emberiség ellen is?*

Igenis bűn, mert ellenségeink ezzel Európa egyik legrégebbi államát, a művelődés évezredes terjesztőjét, legönzetlenebb és legbátrabb védelmezőjét tették tönkre, amely Európának a török támadó hadjáratok idejében védőpajzsa volt; még menthetetlenebbé teszi eljárásukat az a körülmény, hogy zárt földrajzi egységet törtek össze, tisztán az erőszak jogán!

47. *Milyen hatással lesz Magyarország feldarabolása Kelet-Európa helyzetére?*

Magyarország feldarabolása Kelet-Európa békés fejlődését lehetetlenné tette: egy nemzetiségi állam helyébe négyet teremtett. A trianoni békeszerződés megalkotói hazugul azt hirdették, hogy elnyomott népeket szabadítottak fel, holott a valóság az, hogy három és fél milliónyi magyart vetettek ősi földjén rabszolgaságba; az elnyomók kapzsi, kizsákmányoló uralmát még az állítólag

¹⁸ Még a mi köztudatunkban is fészket vert már a *Bánát, Bácska* elnevezés! Nem lehet eléggé kárhóztatnunk, hogy a napi, sőt az időszaki sajtó ujabban egészen átvette ellenségeink alaptalan és jogosulatlan elnevezéseit hazánk egyes részeire vonatkozóan s a Bánáton s Bácskán kívül immár *Szlovenszkóról, Ruszkakrajnáról, Burgenlandról* stb. beszél! Ha területi épségünk rovására mimagunk ilyen engedményeket teszünk az elnevezéseinkben, mit várhatunk a tájékozatlan vagy rosszindulatú külföldtől?

¹⁹ Mikor a kiegyezésben hazánk az osztrák és magyar monarchia egyik fele lett, a tisztán Ausztria érdekeit szolgáló diplomácia minden erejével azon dolgozott, hogy hazánk a külföld szemében mint az egységes Ausztria egyik tartománya szerepeljen; hazánk önállóságának és külön jogi helyzetének elhomályosodása kegyetlenül megboszulta magát Trianonban: itt Ausztria módjára „rendeztek” bennünket s még külföldi jóakaróink is csodálkoznak, hogy Ausztria példájára nem tudtunk belenyugodni az idegennyelvű „tartományok” lecsatolásába. A trianoni béke gyilkos rendelkezésiben nagy része van tehát annak, hogy a külföld hazánk ezeréves történetéről, a monarchia keretén belül elfoglalt jogi helyzetéről csak rosszindulatú informátorok útján szerzett tudomást – persze téveset: ez azért történhetett így, mert Ausztria fogalmában, kifelé, teljesen eltűnt az önálló Magyarország, az ezeréves magyar állam.

felszabadított nemzetiségek is nehezen tűrik csak a nyers erő tartja vissza elégedetlenségük kirobbanását.

48. Veszélyezteteti-e a világbékét Magyarország feldarabolása?

A magyar nemzet történetének alakulását a magyarság törhetetlen szabadságszeretete és a szabad haza minden kis rögéhez való szívós ragaszkodása szabta meg; minden elfogulatlan szemlélőnek látnia kell tehát, hogy a magyar nemzet ebbe a békébe, ezredéves hazájának feldarabolásába belenyugodni soha nem fog; a trianoni béke ennél fogva Európa és a világ békéjét állandóan veszélyezteti.

III. Hazánk jelene: Csonka-Magyarország – nem ország!

49. Biztosítja-e a trianoni béke a magyar nemzet fennmaradását és zavartalan fejlődését?

Az ország megcsonkításának már most megnyilvánuló politikai, földrajzi, szociális, gazdasági és kulturális következményei azt mutatják, hogy éppenséggel nem biztosítja.

50. Melyek a trianoni békének politikai következményei?

Az „utódállamok” a hazánk testéből kiszakított területek biztosítására a legszorosabb szövetségi viszonyt létesítették egymás között; valósággal vasgyűrűvel kerítik körül hazákat, hogy az elszakított részeknek a megcsonkított törzssel való minden fizikai és szellemi érintkezését lehetetlenné tegyék. Ennek gazdasági és erkölcsi következményei a legsúlyosabban nehezeden szegény csonka országunkra; emellett az elszakított részekben az elnyomóinak védtelenül kiszolgáltatott magyarság rettentő sorsa és az ezeréves hazájukhoz rendületlen hűséggel ragaszkodó nem magyar ajkú testvéreink sérelmei is állandó izgatottságban tartják nemzetünk lelkületét: a békés viszony tehát Magyarország és az osztozkodó államok között teljesen lehetetlen.²⁰

²⁰ E szörnyű béke rendelkezései hazánk területének kétharmad részét és tizenegymillió honfitársunkat szakították el tőlünk és köztük majdnem négy millió magyar anyanyelvűt (az egész magyarság 32%-át) tettek idegen állampolgárokká – megkérdezésük nélkül. A békeszerződés biztosítja ugyan papíron az ú.n. kisebbségek jogait, de hogy ezek a jogok a valóságban, az újdonsült román, jugoszláv és csehszlovák állam értelmezésében hogyan festenek, erre nézve elrémítő adatokat hallunk napról-napra: a magyarság számarányát meghamisítják; a magyar egyházi és világi, községi és testületi, kulturális célokat szolgáló birtokokat úgyszólván kárpótlás nélkül kisajátítják; a magyar kultúrintézményeket megszüntetik; a magyar nyelv hivatalos használatát nem engedélyezik és a magánéletben való használatát megakadályozzák. Szerencsétlen honfitársaink valósággal törvényenkívüli állapotban élnek, kiszolgáltatva a sokkal alacsonyabb műveltségű elnyomók kényének; hiszen az állam, amelynek megkérdezésük nélkül máról-holnapra alattvalói lettek, még testi épségüket és életüket sem biztosítja s – a civilizáció szégyenére – a törvényt velük szemben részrehajlóan alkalmazzák. Mindennap bizonyosabb lesz, hogy az osztozkodó államok zsákmányuk biztosítása érdekében, közös terv szerint embertelen durvasággal törnek egy cél felé: a magyarság vezető osztályának kiüldözésére és az otthonmaradt magyar jellegének megsemmisítésére. Eljárásukat nagy mértékben befolyásolja az igazságot

51. *Állíthatják-e az utódállamok, hogy az elszakított magyarsággal való bánásmódjuk kíméletesebb, mint amilyen a magyarságé volt a nemzetiségekkel szemben?*

Egyike ez a legvakmerőbb és leghazugabb állításoknak; csak a külföld félrevezetésére szánt frázis, üres beszéd. Az igazság az, hogy a magyarság a magyar haza területén lakó idegenajkú honfitársai iránt mindig igazságosan, testvériesen és lovagiasan viselkedett; tiszteletben tartotta nyelvüket, vallásukat a magyar állam szívesen alkalmazta idegen anyanyelvű polgárait a közhivatalokban és nem követelte tőlük, hogy megtagadják fajukat, nemzetiségüket; a magyarság hamarabb megtanulta a mellette élő nemzetiség nyelvét, mint ez az övét; szívesen házasodott idegennyelvű családokba; testvériesen megosztotta velük politikai és egyéb jogait; szellemi és anyagi fejlődésüket nehéz áldozatok árán – igen gyakran saját fajának rovására – tőle telhetőleg segítette, noha az ország fenntartásának terheit túlnyomó részben ő viselte.

52. *Mi a legerősebb bizonyítéka annak, hogy a magyarság a nemzetiségekkel emberségesen bánt s jogaikat tiszteletben tartotta?*

Legékeesebben szóló bizonyítéka ennek az, hogy *a nemzetiségek hazánk területén nemcsak megmaradtak, mint külön népfajok, hanem az anyagi és szellemi fejlődés sokkal magasabb fokára jutottak, mint „felszabadító testvéreik”*.²¹

53. *Ha az erőszakos magyarosítás vádja hazugság, akkor mi okozta a magyarságnak a nemzetiségek rovására történt terjeszkedését?*

A magyarság a nemzetiségek rovására nagyon is csekély mértékben szaporodott; ezt a szaporodást nem erőszakos magyarosítás, hanem természetes, főleg gazdasági és kulturális tényezők okozták.²²

és méltányosságot szinte gúnyolni látszó eljárás, amellyel a népszövetség a magyar kisebbség legégbekiáltóbb panaszaiban szinte kivétel nélkül az utódállamok eljárását ismeri el jogosnak s így magyar véreink orvoslást sehol sem remélhetnek.

²¹ Erre nézve csak egy pár adatot említünk: a magyar állam az utolsó években 2170 oláh tannyelvű elemi iskola fenntartására és a gör. keleti egyházak segélyezésére évente közel tizenhat millió koronát költött. a hazai románság népműveltsége ezért sokkal fejlettebb, mint a román királyság lakosságáé. Szerb elemi iskolák, szerb tanítóképző, teológiai gimnázium magyar földön nyíltak meg először; európai iskolarendszer, szerb irodalom, magyar nyelven fejlődött ki, ez hatott ösztönzőleg Szerbia fejlődésére. Hogy mennyire légből kapott az erőszakos magyarosítás vádja, legvilágosabban mutatja, hogy Erdélyben az oláh lakosság 11.8%-a tanult meg magyarul, a magyarok sorából ellenben kétannyi beszél oláhuul. Az oláh pénzintézeteknek (a nemzetiségi törekvések e melegágyainak) elszaporodására, a magyar birtokoknak oláhok számára történt parcellázására mutatunk még csak rá, mint a magyarság határtalan lovagiasságnak, türelmének és – könnyelműségének tipikus példáira. Micsoda szörnyű ellentét ezzel szemben magyar véreink szörnyű elnyomatása!

²² Ilyen tényezők: a magyarság nagyobb szaporasága; a Duna-Tisza medencéjének asszimiláló ereje; az elcsatolt részek az utóbbi években a gazdasági központosítás következtében egyre nagyobb tömegeket küldtet az ország belsejébe; a városoknak mint művelődési gócpontoknak felszívó és magyarosító ereje.

54. Alkalmat adott a magyar állam a nemzetiségeknek a kulturális fejlődésre is?

A magyar állam bőven adott a nemzetiségeknek alkalmat a kulturális fejlődésre is; elemi és polgári iskolákat, tanító- és tanítónőképző-intézeteiket, amelyekben a tannyelv az illető nemzetiség nyelve volt, nagyarányú állami segítséggel iparkodott kellő színvonalra emelni; az állami középiskolák nagy részét – sajnos, az állami terheket túlnyomó részben viselő magyarság rovására – első sorban nemzetiségi vidékeken helyezte el, hogy az őstermelésre kevésbé alkalmas felföldeken a nemzetiségek fiai az értelmiségi és köztisztviselői pályákon helyezkedhessenek el; a határokon túl lakó fajrokonaikkal a legszabadabban érintkezhettek. Gondoskodott a magyar állá, arról is, hogy a közigazgatás minden ágában és a törvénykezés valamennyi fokán olyan köztisztviselők legyenek, akik a nemzetiségek nyelvét szóban és írásban bírják.²³

55. Melyek a trianoni békének földrajzi következményei?

A trianoni béke rendelkezései hazánkat százalmas csonkasággá torzították, mert tervezői az igazság és méltányosság legelemibb követelményeit is figyelmen kívül hagyták. Csak egy cél felé törtek keresztülgázolva jogon, igazságon: elvenni a magyarságtól minden értéket, hegyet, bányát, erdőt, vizet, vasutat és termőföldet, még akkor is, ha azt színmagyar nép lakja.²⁴

56. Mi a következménye annak, hogy Csonka-Magyarországnak nincsenek természetes határai?

A természetes határok hiánya következtében hazánkat ellenséges támadás ellen még akkor is nehezen lehetne megvédeni, ha hadseregünket nem kellett volna – a béke rendelkezései értelmében – leszerelnünk. A végzetes mohácsi csatamezőn a magyar hadsereg katasztrófájában az is közrejátszott, hogy a környező dombokat az ellenség szállotta meg, a magyar sereg pedig a völgybe szorult; ravasz, kapzsi és kegyetlen ellenség üli meg most is a megcsonkított hazánkat környező hegyvidéket s éber szemmel kíséri a síkságra szorított magyarságnak még a lélekzetvételét is.

57. A trianoni béke létrehozói nem a Wilson-féle elvek megvalósítása céljából szakították el hazánk területének háromnegyed részét és juttatták a szomszédos államoknak?

²³ A trianoni államok színmagyar vidékeken a közhivatalokat olyan tisztségviselőkkel töltik meg, akik a magyar nyelvet nem beszélik, nem értik. A magyarnyelvű beadványokat a hatóságok visszautasítják.

²⁴ A tulajdonképpeni Magyarország 282.870 km² területéből elvették 190.263 km²-t, azaz elvették területének több mint kétharmadát és elvették közel tizenegymillió lakost, jóllehet az ország szélein lakó nemzetiségek: az oláhok, tótok, szerbek és horvátok az ország lakosságának harmadrészét sem tették ki. A színmagyarságnak 32.5%-át szakították el hazájától és 1 millió 72 ezer magyart Csehszlovákiának, 1 millió 664 ezret Romániának, 459 ezret Jugoszláviának és 26 ezret Ausztriának dobtak oda zsákmányul, hogy velük együtt másfélmillió hold kitűnő termőföld a cseheknek, három millió a románoknak s egy millió a szerbeknek jusson és elvehessenek még a magyarságtól két millió hold erdőt is. 6011 km hajózható vízi útból csak 2128 km maradt meg.

Éppenséggel nem. A Wilson-féle elvek alapján az integer Magyarország háromnegyed részének a magyarság birtokában kellett volna maradni; így azonban országunk, kitűnő létfeltételei mellett, nagyobb erőt képviselne, mint amennyit a győztesek kívánatosnak tartottak. A főcél ugyanis a magyarság végletekig tartó legyengítése mellett az utódállamoknak minden mértéket és képzeletet felülmúló kapzsiságának és önzésének kielégítése volt. Ezért szakítottak el a wilsoni elvek megcsúfolásával a központi nyelvterülettel összefüggő, színmagyar vidékeket s ezért került a színmagyar lakosságnak több mint harmadrésze engesztelhetetlen ellenségeink irgalmatlan elnyomása alá.

58. Miért éheztek az utódállamok színmagyar területekre is?

Magyar véreink termőföldben, erdőkben, bányákban és egyéb természeti kincsekben gazdag lakóhelyére a tisztán nemzetiségek által lakott területeken kívül főleg azért volt szükségük, hogy nemzetünket a lehetőségig tönkretegyék, a tisztán nemzetiségi területeknek Csonkamagyarországra való utaltságát megszüntessék és azoknak a saját területükkel való gazdasági összeolvadását – úgyahogy – biztosítsák.

59. A Magyarország lekapcsolt részeivel megnövekedett utódállamoknak megvan-e a nyelvi és nemzetiségi egységük?

Éppenséggel nincs meg. Csak a nyers erőszak tartja őket össze; nemzetiség, nyelv és műveltség tekintetében pedig sokkal inkább tagozottabbak, mint Magyarország népe valaha is volt.

60. Belenyugosznak-e a tőlünk elszakított népek mostani helyzetükbe?

A felvidéken a tót nép felett a csehek csak a szuronyok erejével képesek hatalmukat fenntartani. Délen a különállástól megfosztott és a jugoszláv államalakulatba megkérdés nélkül belekényszerített horvát nép elszakadási törekvése is folyton erősödik. A saját volt hazájában emberi és állampolgári jogaiban példátlanul megrabolt, a leigázóknál sokkal magasabb műveltségi fokon álló magyar nép pedig soha nem fog belenyugodni megaláztatásába!²⁵

61. Egyedül fog-e küzdeni az elszakított magyarság az elnyomás ellen?

Hamarosan eljön az idő, mikor a közös fronton fognak küzdeni a leigázott népek. A vallásos, Istent, királyt, tekintélyt tisztelő felvidéki tót nép és a művelt német nép máris nyíltan hadat üzent a legszélsőbb vallási és politikai szélsőségre hajló, irgalmatlan cseh elnyomónak; az erdélyi és délvidéki elszakított magyarság is ott fog szövetségesekre találni, ahol nem is remélte: a szintén csalódott szászországban, a királyság eszméjéhez ragaszkodó katolikus horvátokban, az 1848-as időkben a

²⁵ A három utódállamnak odaitélt magyar területek lakosságának körülbelül egyharmad része magyar. Ez a szám éppen kétszerese annak, amit azokon a területeken magyar uralom alatt a legnépesebb nemzetiség is kitett. hol van itt a jogosságnak és igazságnak még a látszata is? Hogy lehet ilyen körülmények között elnyomott nemzetiségek felszabadításáról beszélni?

magyarság hűsége fegyvertársaiban: a délvideki németekben és a katolikus bunyevácokban.

62. Megvan-e az utódállamok területének a földrajzi egységük?

Nincs meg. az ideális földrajzi egységet alkotó Magyarország testéről leszakított országrészek nehezen illeszthetők be az utódállamok mesterségesen összetákolts területébe. Hiszen a hegláncolatok vonulását, a völgyek nyílását megváltoztatni, a folyók irányát megfordítani nem lehet.²⁶

63. Megvan-e a gazdasági egymásrautaltság az utódállamok régi területe és a hazánktól elszakított részek között?

Magyarország területe, mint már említettük, tökéletes egység volt azért is, mert a földrajzi egységhez hozzájárult a gazdasági egymásrautaltság is. A hegyvidékeknek szükségük van az alföld mezőgazdasági termékeire; viszont ennek létfeltételeit a felföldek természeti kincsei s ipari termékei adják meg. Az utódállamok és a hazánktól elszakított részek között ez nincs, de nem is lehet meg. A Nagyalföldnek és a Dunántúlnak valósággal életfeltétele volt a felvidék kincse: a fa, a vas, a kő és a legkülönbébb ásványi termékek, de ő is cserébe adta ezekért dús televénye gazdag termését s azonkívül felszívta magába a hegyvidékek lakosságának feleslegét: munkást és tanult embert egyaránt. A sik területek tehát kaptak, de adtak is ugyanannyit, vagy talán többet! A trianoni országcsontkítás ezt a tökéletes gazdasági berendezést tönkretette, de a gazdasági egymásrautaltságot megszüntetni nem tudta. Ennek követelményei mindig erősebbek lesznek, mint a trianoni békepontok.

64. Igaz-e hogy a közel nyolcmilliónyi magyar nép az új határok között is boldogan élhet?

Nem igaz. Szerencsétlen hazánk helyzetének komoly, elfogulatlan vizsgálata ennek az állításnak éppen az ellenkezőjét állapította meg.^{27*}

²⁶ A tulajdonképpeni Csehországot Felső-magyarországtól a Kárpátok széles háta választja el; ez az ország tehát két, földrajzilag és gazdaságilag élesen elkülönített részből áll. Az Északkeleti Felföld földrajzilag és gazdaságilag a szomszédos magyar Alföldhöz tartozik, nem pedig a tőle roppant távolosó, a hegláncolatok egész sorozatával és folyóvölgyekkel elválasztott Csehországhoz. Vizei, ámbár útjukban még oláh területen is át kell törniök, a magyar Alföld felé sietnek. A szerbeknek juttatott magyar területeket kitűnő természetes határok: a Duna, a Dráva és a Száva választják el Jugoszlávia többi részeitől. Románia magyar területét északon és nyugaton a Kárpátok roppant tömege választja el a tulajdonképpeni Romániától s kapcsolja a földrajz s a természet örök törvényének erejénél fogva Magyarországhoz. Az elszakított területeken élő magyar faj centrifugális, vagyis felénk, a természetes központ felé irányuló törekvései kitűnő szövetségést fognak találni a földrajzi alakulatokban.

²⁷ Csonka-Magyarországnak 92.607 km² területén hét és fél millió ember él s így a népsűrűség 82,1, vagyis ennyi ember jut egy négyzetkilométernyi területre. Ez a sűrűség jóval felülmúlja az elszakított részek bármelyikének, sőt Franciaországnak és Dániának népsűrűségét is; már pedig ilyen sűrű népesség, ekkora területen, tisztán mezőgazdasági termeléssel fenn nem tartható, ipari termelésünk jövőjére pedig a trianoni országcsontkítás következtében csak a legnagyobb aggodalommal és sötét kétséggel kell tekintetnünk.

*Buday László: A megcsontkított Magyarország; Magyarország küzdelmes évei.

65. Mezőgazdasági termelésünk miért nem elegendő lakosságunk eltartására?

Azért, mert természeti kincsekben gazdag felvidékeink elszakítása következtében rengeteg, számokban alig kifejezhető behozatalra vagyunk utalva; ennek ellensúlyozására tehát szükségünk lenne legalább is ugyanolyan értékű kivitelre; mezőgazdasági termelésünkből azonban olyan mértékű kivitelre, hogy az a behozatallal arányos legyen, gondolnunk sem lehet.²⁸

66. Kivitelünk a mezőgazdasági termékekből miért nem fokozható annyira, hogy a behozatallal arányos legyen?

Nem fokozható főképp népünk sűrűsége s a városi lakosság aránytalanul nagy száma miatt; mind a városi lakoságnak, mind a mezőgazdasági munkáságnak u.i. a hús fokozódó drágasága következtében a kenyér a fő táplálék. Mezőgazdasági termelésünkre kedvezőtlenül hat továbbá az is, hogy legkitünőbb gabonatermő helyinket (Temes, Torontál, Bácsbodrog, Szattmár vármegyék s a Kis magyar Alföld) elszakították, a megmaradt területeket pedig sűrűn látogatják elemi csapások (szárazság, jégverés). Állattenyésztésünket rendkívül korlátozza az a körülmény, hogy legelőnk a lakosság számához viszonyítva nagyon kevés maradt. Azt sem szabad felejtenuk, hogy egyes mezőgazdasági termékekből, főleg az ipari növényekből jelentékeny behozatalra szorulunk.²⁹

²⁸ Elszorul a szívünk, ha a felföldek elszakítása folytán nemzetünket ért anyagi veszteségre gondolunk. elvesztettük szénbányáink felét, gyönyörű erdőségeinknek csak 14.3%-a maradt meg. Megszűnt ennek következtében az iparilag feldolgozott fa kivitele, sőt oly nagyarányú fabehozatalra vagyunk utalva, hogy csak tüzelőért milliárdnyi értékek mennek ki az országból. Mivel pedig ez főképpen a magas valutájú Csehországból kerül hozzánk, szinte megfizethetetlen s a szegényebb néposztályok, főleg a tisztviselők képtelenek tüzelőjüket beszerezni. A szörnyű fainség következtében megmaradt erdőségeink kitermelésében sem járhatunk el a kellő kímélettel; az utcákon, tereken, utak mentén, parkokban és kertekben már szemelláthatólag gyérülnek a fák és cserjék és így Csonka-Magyarország élőfa-készlete pusztulásnak néz elébe.

Elvesztek cement-, aszfalt- és kőbányáink is, úgyhogy az utak javítása és burkolása, új utak építése, vasútvonalaink jókarbantartása, az annyira sűrűs állami és magánépítkezések megindítása nyersanyag hiányában csak nagymérvű behozatal útján s így szörnyű drágán lehetséges. Elvesztek ásványvizeink (pedig ezekből nagy volt a kivitelünk) és gyógyforrásaink, páratlan klimatikus gyógyhelyeink, köztük a Magas-Tátra, amelynek csodaszépsége, gyógyító ereje egyik legnagyobb értékünk volt. Elvesztettük valamennyi sóbányánkat s így nemcsak kivitelünk szűnt meg a sóból, ebből a fontos életszükségleti cikkből, hanem a magunk egymillió métermázsányi szükségletét is behozatallal vagyunk kénytelenek fedezni.

Virágzó bőriparunk a só és cserző-anyag hiánya miatt sorvad el. A faanyag hiánya következtében egyre fokozódó papírdrágulás sokszorosító iparunkat állítja válság elé.

Nagy értéket képviselő arany- és ezüstbányáinkon kívül elvesztettük a rézércet (évi 105.000 mázsa) és egyéb ásványtermékeink óriási tömegét. De talán legszomorúbb veszteségünk az évi tízmillió métermázsányi vasércünk elvesztése; ezzel halálos csapás érte vasiparunkat. Behozatalra szorulunk olyan élelmiszercikkekből is, amelyekből eddig bőséges kivitelünk volt. Ilyen például a cukor, a zsír, a gyümölcsíz. Fő kiviteli cikkünk a multban is a gabona, illetőleg a liszt volt, amelyből 15-20 millió métermázsá került kivitelre. Ma a kivitel alig haladja meg a másfélmillió métermázsát, de valószínűleg ez a mennyiség is csökkenni fog. Különben a környező államokra való ráutaltságunkat s gazdasági gyöngeségünket más körülmény is mutatja; borból pl. oly bőséges készletünk szokott lenni, hogy csupán egy jó év terméséből egymillió hektoliternyi kerül kivitelre; ezt azonban a szomszédok a magas vámokkal ma úgyszólván lehetlenné teszik.

²⁹ Mezőgazdasági termelésünk fokozása ma az intéző körök legfőbb gondja. Azonban az erre szolgáló eszközök: a mocsarak lecsapolása, a terméketlen talajok megjavítása, a csatornázás, a fásítás, a termőképesség fokozása, új termelési ágak meghonosítása, a föld jobb megművelése, a városok körül kertgazdaságok létesítése stb – min roppant befektetést kívánnak, az eredmények pedig csak évek múlva mutatkoznának.

67. *Országunk megcsonkításának súlyos következményei lesznek ráknézve?*

Megcsonkításunk – legértékesebb területeink elszakítása –veszedelmes hatással van valamennyi társadalmi osztályunkra, csonka hazánk egész lakosságára, de – a dolog természeténél fogva – legfőképpen az ipari termeléssel foglalkozó és a köztisztviselő osztályra.

68. *Milyen hatással van az ország megcsonkítása az ipari munkásság helyzetére?*

Az ország szélső részeinek lekapcsolása következtében Csonkamagyarországon, főleg a fővárosban s a nagyobb vidéki centrumokban az *ipari munkásság* száma igen nagy lett akkor, amikor a nyersanyag hiánya miatt ipari termelésünk válságba került s a háború előtti üzemek fenntartása szinte elháríthatatlan nehézségekbe ütközik. Csonkamagyarország egyik legégetőbb problémája tehát az ipari munkásság megélhetésének biztosítása. A munka folytonosságának megszakításából s az üzemek gyöngüléséből folyó megélhetési gondok fokozni fogják ennek az értékes társadalmi osztálynak elégedetlenségét s ezt aztán az izgatás a szokott lelkiismeretlenséggel fogja szélsőséges céljaira kihasználni. szomorú adatok tárják eléink napról-napra azt a vigasztalan ténytet, hogy a nemzeti vagyonnak leromlott valutánk következtében megindult kiszivárgását nyomon követi utolsó és legértékesebb tőkénknek: ipari munkásságunknak jobb valutájú országokban való elhelyezkedése.

69. *Milyen hatással van az ország megcsonkítása a mezőgazdasági munkásság helyzetére?*

A vidék lakosságának a mezőgazdasági termelésben elhelyezkedni nem tudó feleslegét eddig minden nehézség nélkül felszívták az ipari központok üzezei; ez most már nehéz, sőt talán lehetetlen is és így a falvakban és a földművelő városokban is szaporodni fog a munkanélküliek száma.

70. *Milyen hatással van az ország megcsonkítása a közalkalmazottak helyzetére?*

Az ország területének a központ felé történt összezsugorítása megváltoztatta azt az arányt is, amelyben a közalkalmazottak száma az ország lakosságához viszonyítva eddig volt. Ezeknek száma az utódállamokban szinte napirenden levő kiutasítások és kiüldözések (az expatriálás) folytán egyre növekszik. a magyar műveltség letéteményese, a nemzeti ideálok leghívebb zászlóvivője volt ez az osztály, amelynek életszandardját gazdasági leromlásunk hihetetlenül leszorította s amely bámulatos lelki erővel hősiesség lemondással és példátlan kötelességérzettel viselte el évek hosszú során át a legmostohább helyzetet. Sorsának gyökeres megjavítása ma már elsőrangú nemzeti érdek s ezért sokáig nem késhet.

71. *A háborús évek súlyos következményei és az ország megcsönkítése nem fenyegetik-e népünket egyéb szociális veszedelmekkel is?*

A háborús évek következményei és az országcsönkítés szociális tekintetben is súlyos veszedelmekkel fenyegetik népünket. ezeket a közel jövőben egyre jobban fogjuk érezni. Ilyen veszedelem és pedig nagy nemzeti veszedelem *népünk szaporodásának csökkenése és az egészségi viszonyok hanyatlása.*

72. *Mi az oka a természetes szaporodás csökkenésének és az egészségi viszonyok hanyatlásának?*

Magyar népünk emberi és katonai kiválóságánál fogva a világháborúban a legtöbb vért vesztette s monarchia valamennyi népe között. Fiatalságuknak és férfikoruknak virágában elhullott véreink utódok nélkül haltak el s ez a most következő években lesz nyilvánvaló: erősen megfogyatkozik az iskolásgyermek száma, majd pedig jóval kevesebb lesz a munkáskéz. Rendkívül aggasztó jelenség fajunk munkabírása, jövője szempontjából a gyermekhalandóság növekedése is. Hiszen a jövőendő nemzedék számbéli és testi-lelki fölényétől függ a magyar haza sorsa,- léte vagy nemléte!

73. *Hogyan lehetne népünket a szociális és közegészségügyi téren fenyegető veszedelmektől megvédeni?*

Komoly, céltudatos népvédelmi tevékenységgel és jelentékeny anyagi áldozatokkal; a szociális intézmények egész sorozatát kellene, költséget nem kímélve, létesíteni, hogy a tuberkulózis, a gyermekhalandóság ellen küzdve védelmezzük, erősítsük legdrágább kincsünket: emberanyagunkat; ennek ellenálló erejét ugyanis a háború és az utána következő évek nehéz megpróbáltatásai, a rossz táplálkozás, a városokban, ipari központokban, sőt falvakban is a túrhetetlen lakásviszonyok, meg a frontokról hazahurcolt fertőző betegségek nagyon meggyöngítették, egy jelentékeny hányada pedig már amúgy is háborús rokkant.

74. *Van-e Csonkamagyarországnak ereje e veszedelmek elhárítására?*

Nincs. A létében leginkább fenyegetett két osztálynak: a közalkalmazottaknak és az ipari s mezőgazdasági munkásságnak támogatása és védelme, a rokkantaknak elhelyezése és célszerű foglalkoztatása, a szociális, gyermekvédelmi és egészségügyi intézmények egész sorozatának létesítése olya roppant anyagi terhet róna az államra, hogy ennek elviselésére ez a csonka ország nem képes. A lehetetlen országhatárok közt megbénult gazdasági élet nyomorúsága meggátol minden alaposabb népvédelmi és szociális tevékenységet.

75. Mennyiben bénítja meg a trianoni országcsönkítés az ipari termelést?

A háború előtt virágzott ipari termelésünk alapja és föltétele – amint ezt fentebb említettük – a gazdaságilag koncentrált s részeinek szerves összefüggésére berendezett, épterületű Magyarország volt. Amint ezt a harmónikus gazdasági egységet széttörték, ipari termelésünket alapjában ingatták meg, sőt egyenesen lehetetlenné tették. A nyersanyagot szolgáltató részek elszakításával elvágták az ereket, melyek az ipari termelés munkáját végző központ számára a vért szolgáltatták; az így megbénuló ipari termelés nemcsak súlyos gazdasági, hanem éppen olyan súlyos társadalmi következményekkel jár. Maga a széninség is lehetetlenné teszi ipari termelésünk olyan terjedelmét és fokát, amely Csonka-Magyarország népsűrűségének s az ipari munkásság számának megfelelné.

76. Hogyan tartja fenn magát nyersanyag hiányában gyáriparunk, hogy a munkásságnak legalább a betevő falatot biztosítsa?

Olyan eszközökkel, amelyeket a szükség parancsol; a nyersanyagot: vasat és fát, gépalkatrészeket, szenet, üveget és papírt a külföldről hozza be – méregdrágán. Az óriási méreteket öltő behozatal³⁰ külkereskedelmi mérlegünket nyomja aggasztóan alacsonyra, a behozatallal járó tetemes fuvar költségek gyáriparunk versenyképességét gyengítik el. Vasgyáraink azért inkább javítási munkákat vállalnak az utódállamokól, csak hogy üzemüket fenntarthassák. Alapos az aggodalom, hogy még megmaradt piacainkat is a szénben gazdagabb cseh s a vastermelésben és iparban erősebb osztrák piac hódítja el.³¹

77. Lehet-e hát reményünk gazdasági életünknek fellendülésére?

Nem lehet. Csak rettenetes erőfeszítéssel tudjuk a végső katasztrófát napról-napra elodázní.

78. Vannak-e a trianoni békének a kulturális téren is szomorú következményei?

Szükségképpen vannak. Hiszen a kulturális élet, vagyis a szellem magas értékeinek fölismerése, megbecsülése és az a készség, amellyel valamely nép a maga legjobb

³⁰ Az 1927, év háromnegyedében a behozatal 276 millió pengővel múlta felül kivitelünket.

³¹ Az építő és az ezzel összefüggő iparágaknak és a keze munkájából élő napszámosságnak az állam s az önkormányzati szervek (megyék és városok) a külföldi s államkölcsonnel megindított köz- és magánépítkezésekkel s közmunkákkal siettek segítségére. Ez enyhíti ugyan a munkahiányt és a lakásinséget, de az építkezés drágasága a lakbért annyira felszökteti, hogy a lakások teljes felszabadítására egyelőre gondolni sem lehet.

Államvasutunk s általában a közlekedési eszközök tarifájának emelése, noha ez is csak az általános drágaságot fokozza, éppen azért elkerülhetetlen, mert vasutaink jókarbantartására, a szakadatlan utánpótlás csak behozatal útján lehetséges. Mindennapi eszközökben, ruházkodási és egyéb cikkekben eddig is igen nagy volt a behozatalunk, de ezt a kivitel eddig fedezni volt képes. Ma kivitelünk a legcsekélyebbre csökkent, behozatalunk pedig óriási mértékben megnövekedett s kiterjeszkedik olyan cikkek hosszú sorozatára is, amelyeket eddig itthon állítottunk elő. A sok közül csak a könyv- és újságpapírt meg az üveget említjük.

erőit állítja a szellemi fejlődés szolgálatába, anyagi jóléten, a gazdasági élet virágzásán alapszik.³²

79. Válságban van tehát műveltségünk ügye is?

A területében megcsönkített, anyagi válságba taszított Magyarország kulturális élete is súlyos válságba került, a megszállott területeken élő magyarság legbecesebb kultúrintézményeire és értékeire pedig kimondták a halálos ítéletet s ennek következtében kultúrája elsorvadásra van kárhozthatva.

80. Milyen a megszállott területeken élő magyarság kulturális élete?

Maga az a tény, hogy alacsonyabb kultúrájú népek uralma alá került, maga után vonja, hogy kulturális fölényének megdöntésére fog irányulni elnyomóinak minden tevékenysége s a rendelkezésére álló mérhetetlen hatalom minden eszközét jónak fogják tartani, hogy véreinket kultúráilag is elhódítsák tőlünk. Ilyen eszközök: a magyar értelmiségnek kiüldözése, a magyar könyvtárak megsemmisítése, a magyar szellemi termékek, a könyvek és folyóiratok kirekesztése a legkiméletlenebb cenzurával, de főleg a magyar iskolák ellen intézett irtó hadjárat.

81. A békeszerződés nem biztosítja az elszakított területeken élő magyarság s általában a kisebbségek kulturális jogait?

A békeszerződés kimerítően és határozottan intézkedik az elszakított területeken élő kisebbségek nyelvi, vallási és kulturális jogainak védelméről s biztosítja a kisebbségeknek az elemi és középiskolai fokon az anyanyelven történő oktatást; a trianoni utódállamok azonban teljes hatalmukkal a magyarság teljes kipusztítására törnek.³³

³² A középkori városok magas kultúráját, amely oly nagy lendületet adott az egyetemes emberi műveltségnek s amelynek az emberiség annyit köszönhet: az ipart és kereskedelmet űző lakosság nagy anyagi jóléte teremtette meg.

³³ A színmagyar falvakban és városokban felállított állami iskolákat az elüldözött régi tanerők helyébe behozott képzetlen s magyarul egy szót sem értő tanerőkkel töltik meg még az óvodákban is.

A tanító egyházaknak iskolák fenntartására szolgáló birtokait a földbirtokreform törvénye értelmében úgyszólván kárpótlás nélkül kisajátítják; a magániskolák növendékei állami iskolákban, az állam nyelvén kötelesek vizsgálatot tenni; a gyermek anyanyelvének megállapításába a szülőkön kívül a hatóságok is beleszólnak; a nemzetgyilkolás legsötétebb lapja lesz a történelemben minden időkből a románok által kiesztelt úgynevezett „kulturális zóna”: a magyarság által sűrűn lakott nyugati vármegyékben csak a román királyságban született tanítókat alkalmaznak magas működési pótlékkal. Ezek természetesen magyarul még beszélni sem hallottak. Ezekben a zónákban sorban megszüntetik az egykori felekezeti, most magán magyar nyelvű középiskolákat s épületeiket román iskolai célokra foglalják le. Ebbe a kulturális zónába újabban már a színmagyar székely vármegyéket is belevonják, mert a román kormánynak nyíltan bevallott célja az erdélyi magyarság legerősebb tömbjének, a székelységnek eloláhosítása! A megszállott területen élő magyarság kulturális káraitól és lelki szenvedéseiről külön nagy véres és könnyes könyvet lehetne írni.

82. Mennyi magyar gyermek szenved az utódállamok embertelen oktatásügye következtében és mennyi az elszakított magyarság vesztesége iskolákban?

Csak az óvodás és elemi iskolás gyermekek számát az elszakított magyar területeken megközelítőleg 300.000-re becsülhetjük; a magyarságot pusztán a Romániához csatolt területeken 5 év alatt (1919-1924) 8076 magyar iskolától, közte 645 óvodától fosztották meg. A magyarságnak minden panasza és felebbezése a közoktatásügyi atrocitások ellen, süket fülekre talál a Népszövetségnél.

83. Mire kényszerül a magyarság önfenntartása érdekében?

A magyarság nehéz önvédelmi harcra kényszerül magyarságáért, nyelvének, nemzetiségének megtartásáért: el lehetünk készülve sok fájdalmas veszteségre, sok kultúrértékünk pusztulására;³⁴ hiszen elszakadt véreink önfenntartásuk érdekében kéntelenek lesznek megalkudni az adott helyzettel.

84. Melyek az országcsönkítés kulturális következményei Csonkamagyarországon?

Az anyagi viszonyok leromlása s az általános elszegényedés következményei talán kulturális életünk hanyatlásában fognak a legmegdöbbentőbben visszatükröződni. Három és fél millió magyarral együtt fejlett műveltségű, virágzó magyar városokat veszítettünk. Pozsony, Kassa, Nagyvárad, Szatmár, Arad, Temesvár, Kolozsvár stb. elcsatolásával a magyar szellemi élet erős központjait, izmos magyar tehetségek termelőit vették el tőlünk, amelyek messze vidékeknek voltak szellemi táplálói és a kulturális igények kielégítői. Rngeteg magyar nyomda, színház, gyűjtemény, újság és a műveltség terjesztésének egyéb eszköze veszett el bennük.

85. Más tekintetben is befolyásolja országunk megcsönkítése kulturális fejlődésünket?

Anyagi sorvadásunk más tekintetben is a legnehezebb akadályokat gördíti kulturális feladataink teljesítése elé. Szegénységünk kultúrailag is elzár bennünket a nyugattól. A könyvek, folyóiratok hiánya és a külföldi művelődési központok látogatásának nehézsége miatt képtelenek vagyunk a szellemi vívmányok átvételére és gyümölcsöztetésére.³⁵

³⁴ Csak elszorult szívvel gondolhatunk azoknak a magyar gyermekeknek sorsára, akiket az utódállamok drákói törvényei idegen tannyelvű óvodákba és elemi iskolákba kényszerítenek. Hiszen még reményünk sem lehet arra, hogy ezeket a magyarság számára megmenthessük.

³⁵ A külföldi tudományos búvárkodás és főiskolázás aggasztó hiányát, a magyar állam ujabban szinte erejét felülmúló áldozatokkal iparkodik megszűntetni és a nyugati kultúrával megszakadt kapcsolatokat helyreállítani.

86. Milyen képet festhetünk hát mai kulturális életünkről?

Csak nagyon elszomorító, sötét képet. Kevesen vagyunk és koldusok vagyunk. Nincs iskola, nincs könyv; tanítás és tanulás lehetetlen. Halálos örvényben fuldoklik minden kulturális intézményünk, irodalom, tudomány és művészet. Nincs gazdasági élet és nincs szellemi élet! Csonkamagyarország – nem ország!...³⁶

IV. Hazánk jövője: kötelességérzet és cselekvőakarát.

87. Belenyugodhatunk-e hazánk csonkaságába?

Multunk dicsősége, jelenünk gyásza egyaránt tiltakozik a belenyugvásnak még futó gondolata ellen is! Becsületes magyar ember hazánk csonkaságába soha, soha bele nem nyugodhatik.

88. Honnan, vagy kitől várhatjuk hazánk mai siralmas sorsának jobbrafordulását?

Nem a szörnyű helyzetünkkel való megbékéléstől, mert ez egy volna a halál gondolatában való megnyugvással; nem a nagyhatalmak támogatásától és pártfogásától, nem a bennünket körülgyűrűző utódállamok szétbomlásától, - hanem egyesegyedül mimagunktól, a magunk erejétől; attól a rendíthetetlen meggyőződéstől, hogy az életének megmentésére, tehát a legszentebb célra tömörült és eggyé lett magyarság, az egységes magyar nemzet, a saját két karja erejével is meg tudja fordítani a sorsnak ránknézve végzetes irányba lendült kerekét.

³⁶ A nélkülözés, a szegénység, a lemondás fojtogató légköre nehezedik iskoláinkra és egyéb kulturális intézményeinkre, évről-évre jobban. Új iskolák létesítése szinte lehetetlen, a régiak fenntartása is nehéz. Új könyvek, folyóiratok beszerzése alig lehetséges. A tanártestületek tagjai a legmegerőltetőbb magánfoglalkozásra vannak kényszerítve, hogy fenntarthassák családjukat. Önképzés, utazás, szünidei üdülés alig lehetséges. A főiskolák és egyetemek hallgatóinak túlnyomó része a szörnyű drágaság és lakásinség következtében a legnagyobb nélkülözések közepette, emberfeletti erővel, hihetetlen lemondás árán szerzi meg tudományos készültségét. A papirhiány és a magas munkabérek által okozott könyvdrágaság miatt a tanulók nagyrésze nemsokára képtelen lesz könyveit beszerezni. A közhivatalnoknak nincs módjában gyermekét lakóhelyétől távolfekvő iskolába vagy a fővárosba egyetemre küldeni. Kicserélődik a színházak közönsége. Az a középosztály, amely a nemzeti ideálokért élt-halt s amelynek igazi lelki szükséglet volt a komolyabb színdarab, kiszorult a színházakból és helyét a hivalkodás s a látszólagos műveltség foglalta el. Művészeink: festőink, szobrászaink megrendelés és anyag hiányában munka nélkül vannak s elapadó munkakedvvel, haldokló ambícióval tengődnek napról-napra, vagy a külföldön keresnek elhelyezkedést, mint énekeseink s zeneművészeink is.

Az ország megcsonkításából eredő gazdasági elhanyaglás fojtogatólag nehezedik egész műveltségünkre, közéletünk minden ágára. A társadalom, az állam óriási erőfeszítései ideig-óráig elodázzák a fenyegető válságot, de – minden jel arra a szomorú valóságra vall – a magyar műveltség elhanyaglását meg nem akadályozhatják. Minek folytassuk tovább? Egyre sötétebb képet kellene rajzolnunk... Valóban: Csonka-Magyarország – nem ország...!

89. *Hogyan kell megszereznünk s biztosítanunk a hazánk felszabadítására szükséges nemzeti erőt?*

Erkölcsei megújítással, egész nemzeti erkölcsünknek gyökeres megújításával: a munkás hazaszeretet, komoly kötelességérzet, a magyar nemzeti öntudat s általában: a magyar élni akarás teljes kifejtésével. Nemzeti erőnknek kifelé irányuló kifejtése azonban csakis belső viszonyainknak szilárdságán és biztonságán alapulhat.

90. *Mi szükséges az erkölcsi megújítás megteremtéséhez?*

Belső rend és fegyelem: tehát a kormányzat részéről a megélhetés lehető megkönnyítése, a nemzetet szegényítő bankok s az idegenlelkű sajtó becsületes tanítása; minden polgár részéről: önzetlenség, lemondás, szigorú takarékoság és túrni tudás; mindkét részről pedig a hazaszeretetlenülieknek, a nemzet alattomos és megátalkodott ellenségeinek bármilyen áron való eltávolítása a magyar akarat útjából.

91. *Összefüggésben van-e országunk megcsönkítése az általános erkölcsi süllyedéssel?*

Ne feledjük, hogy nem elég csak emlegetni az erkölcsöt s nem elég csak szavalni a hazáról; ne feledjük másrészt azt sem, hogy napjaink tengernyi erkölcstelensége: egyfelől a szegénységből és nyomorúságból fakadó, másfelől a tobzódó milliós vagyonok körül fölburjánzó, ezerváltozatú és nagymohóságú erkölcstelenség jórészt meg sem szüntethető területi épségünk visszaszerzése nélkül; nem az efféle erkölcstelenség miatt csönkultunk meg, hanem megfordítva: azért oly nagyfokú az effajta erkölcstelenség, mert koldusszegény csönkaország vagyunk. Való: az erkölcstelenség megrontja az intézményeket is, de viszont a rossz intézmények is romboló visszahatással vannak az erkölcsökre. Nem elég tehát azt mondani: legyünk jobbakká s majd visszaszerezük, amit elvesztettünk; ez az okoskodás meg nem állíthat minket a lejtőn; inkább azt kell mondanunk: szerezzük vissza, amit elvesztettünk s nyomban jobbakká is leszünk.

92. *Szükséges-e nemzeti öntudatra kelteni a közömbösnek látszó magyar népet, a falu magyarságát?*

Mai rettenetes csönkaságunk csakis a nemzet ősserejének, a magyar nép hazaszeretetének és akaratának föllobogó erejével gyógyítható meg. A falu komoly és becsületes lelkű népe – történelmi múltunk átfogóbb ismeretének hiányában – a nemzet egyetemes érdekeivel kevésbé törődve éli a maga dolgos és nagy nemzeti értékű életét. Az öntudat nevelése tehát igenis szükséges.

93. *Milyen eszközökkel lehetséges ez?*

Meg kell s meg is lehet értetni a jó magyar paraszttal, hogy hazánk területi épsége neki sem lehet közömbös; meg kell s meg is lehet értetni a földkerekség e leggyönyörűbb s legértékesebb fajtájával, hogy mai jómódja csak időleges, mert a viszonyok hamarosan megváltoznak; mihelyt pl. a rendes földművelés Oroszország területein újra megindul, a magyar búza nyomban elértéktelenedik a akkor – a magyar ipar életéhez szükséges területek visszaszerzése nélkül – belefűlhatunk a saját zsírunkba. Meg kell tehát s meg is lehet értetni a jó magyar paraszttal, hogy neki is szüksége van Erdélyre, a Felvidékre s hogy a magyar nemzet további életéhez – tehát az ő életéhez is – elengedhetetlenül szükséges az ezeréves Magyarország egész területe és lakossága. Hazánk elrablott területein a magyar nép milliói gyötrődnek és szenvednek: - a faji együttérzés, a közös mult dicsősége és szenvedése s a jövő mai reménytelensége kell, hogy akaratra bírják népünk becsületes lelkét.³⁷

94. *Fontos-e tehát a népművelés területi épségünk szempontjából is?*

A népművelés, a népléleknek nemzeti öntudatra keltése területi épségünk érdekében is egyik legfontosabb állami feladat. Tanítani, nevelni kell népünket, mennél több iskolában, nemcsak a falvakban, hanem a tanyákon is, a népművelésre s a falusi tanyai életre különös hivatottságot érző, jól megválogatott s mindenek fölött jól fizetett tanítókkal. A magyar nép örömet tanul s hálás is tanítói iránt, csak éreznie és tudnia kell, hogy jóra és igazra tanítják; márpedig magyar ember számára manapság nincs jobb és igazabb dolog, mint hazánk területi épsége!³⁸

95. *Mily lélekkel kell tekintenünk az elcsatolt területeken szenvedő testvéreinkre?*

Együttérző magyar lélekkel, biztató tekintettel s azzal a szebb bizakodással, hogy nemzetünknek az évszázados elnyomások közepette megedződött ellenálló ereje, faji kiválósága s a multhatatlanul szükséges erős összetartás meg fogja óvni véreinket a széthullástól. Magunkra nézve szomorúan fogjuk érezni, máris érezzük, hogy három és fél millió magyarnak a nemzet testéből való kiszakítása mily nagy veszteséget jelent kulturális szempontból is.

96. *Mi a kötelességünk elcsatolt területen élő testvéreinkkel szemben?*

„Hűséget a hűségért!” – ezt üzenté a megpróbáltatásban is nagy német nemzet a békeszerződés által elszakított gyermekeinek. Ez legyen a mi jelszavunk is! Nekünk, e csonka országban bár nehéz viszonyok között, de mégis szabadon élő magyarságnak, minden áldozatra készen kell lennünk, hogy elszakított testvéreinket magyarságunkban megtartsuk s hogy ők szüntelenül érezzék

³⁷ A falusi gazda egyébiránt már ma is közvetlen közelből tapasztalhatja a mai magyar élet egészségtelenségét: a falusi „szegénység” közt mindjobban terjed az ellenségesen is szított agrárszocializmus.

³⁸ Éppen csak megemlítjük e helyen, hogy a népművelés tényezői között mennyire fontos a hatóságok tiszteletre kötelező, de gőg nélküli pontos működése, a gyors törvénykezés, jó és olcsó közigazgatás.

nemzetünk szívének feléjük és értük való dobogását. A körülményektől függ, mit, mikor és hogyan lehet és kell tennünk értük; egy azonban bizonyos: tennünk kell értük tekintet nélkül az áldozatokra, meg kell őket őriznünk magyarságukban mindenáron, mert – ez a magyar jövő!

97. Sokáig halasztható-e elrabolt területeink visszaszerzése?

A magyar élet sem itt, e csonka hazában, sem a tőlünk elrabolt területeken nem bírhatja sokáig a mai nyomorúságot és szenvedést. Elcsatolt területeinknek rövid időn belül s mindenáron való visszaszerzése tehát élethalálkérdés ráknézve. ellenségeink minden módon irtják-ölik elszakított testvéreink testét-lelkét, anyagi és szellemi életét egyaránt! Mi magunk hirdetjük, érezzük, tudjuk: így nem élhetünk! Az életösztön parancsa, a hazaszeretet lángoló érzése serkentsen tehát tette bennünket, - míg nem késő! Sursum corda!

98. Mit jelent magyarul a latin kifejezés: Sursum corda?

Azt jelenti: „Föl a szívvel!” – a mi számunkra azt jelenti: Legyünk magyarok! Történelmünk megtanít rá, hogy nemzetünk, ezredéves létének annyira változatos eseményei folyamán, nagy volt a jólét és hatalom magas fokán, de legnagyobb mindig az elhagyatottság és a rémes bukásokat követő inség és megpróbáltatás kegyetlen óráiban! Megtanít rá, hogy nemzetünk lelkében nagyszerű képességek szunnyadnak s hogy ezek időnként páratlan erő kifejtésre képesítik. ellenségeinket a vak sors szeszélye és ami végzetes bűnünk szédületesen magasra emelte országunk romjain: ők most kaján kárörömmel hirdetik, hogy nemzetünk keresztrefeszítésével, sírbafektetésével és a szent magyar föld szétdarabolásával véglegesen megoldották a „Res Hungaricát”, a magyar ügyet. Nekik legyen-e igazuk, vagy pedig nekünk?

99. Mit kell hirdetnünk történelmünk nagy tanuságai alapján?

Mi azt tanítjuk, hogy századok folyamán gyakran zúdultak reánk nagy katasztrófák, sokszor megásták már nemzetünk sírját s máskor is darabokra szakadt már a magyar föld, de életben maradtunk; mert ha nemzetünk vétkezett, volt ereje vezekelni, ha végzetes mulasztások bűne terhelte, volt ereje azt jóvátenni, ha elbizakodottsága döntötte bajba, volt ereje Isten előtt megalázkodni! Mi azt tanítjuk, hogy ennek a nemzetnek volt ereje és bátorsága szembenézni olyan viharokkal, amelyek előtt félve hátráltak meg a nálunk sokkal erősebbek és hatalmasabbak s remegve adták fel a reménytelennek látszó küzdelmet! Mi azt hirdetjük, hogy ez a nemzet csalódhatott mindenkin és mindenben, de sohasem csalódott akkor, amikor bajaiban önmagától várta és remélte a szabadulást!

100. *Szent kötelességünk-e hazánk területi épségének sürgős helyreállítása?*

Legszentebb kötelességünk! Magunkbaszálló, vezeklő lélekkel kell e kötelességre gondolnunk s bűneinktől megtisztult szárnyaló lélekkel, nagy és szent akaratral kell visszaszerezni elvesztett hazánkat; visszaszerezni minmagunkért, meghalt és születendő magyar véreinkért, - a százezrekért, kik a világháború viharában elpusztultak értünk s a milliókért, kik a jövőben élni akarnak általunk!

101. *Bűnösök vagyunk mi is Magyarország feldarabolásában?*

Bűnösök vagyunk, - vezekeljünk! Valljuk meg, hogy bukásunkat nagyrészt mi magunk okoztuk. Bár nagyon sok mentség szól mellettünk, ezek nem változtatnak azon a tényen, hogy a világ legkiválóbb katonanemzete, a világháborúban kifejtett példátlan teljesítőképesége után, kardcsapás nélkül engedte át hazája kétharmadrészét, a földkerekség legszebb, leggazdagabb területét, zsákmányra-éhes szomszédainak, olyanoknak, akik nyílt csatában sohasem tudták volna tőle elragadni, de most a nekik juttatott magyar területeket kérkedve nevezik országuk drágakövének, legértékesebb kincsének; hátuk mögött világ legerősebb államszövetségével lenézik s megvetik a legyöngült, magára hagyott, árva magyart.

Történelmünk megtanít bennünket, hogy minden bűnünkért kegyetlenül kellett vezekelnünk és sohasem a sors kegye, hanem a magyar kar ereje szerezte vissza magyar vér árán, ami elveszett.

102. *Meg fogja találni nemzetünk a szabadulás útját?*

Nehéz küzdelmek és nagy megpróbáltatások árján hányódik nemzetünk hajója a lét és nemlét örvényei között, de meg fogja találni a szabadulás útját. Ha tengernyi szenvedéssel és gyermekeink hulló vérével is, de vissza fogjuk szerezni a gyönyörű Erdélyt, - hiszen csatamezői, romjai, sírhalmi, magyar falvai és városai mindörökre hívnak vissza bennünket; vissza a Dunát: Buda-, Mohács és Nándornál elfolyó e könnypatakját a magyar nemzetnek; vissza a magyarság szent vizét: a Tiszát, a szőke Szamos, a Kraszna és a Bodrog vidékét, ahol honfoglaláskori ősmagyarság állt őrt évszázadokon át; a magyar Csallóközzel együtt Pozsonyt, ahol őseink századokon át omló könnyekkel, de a haza felszabadításába vetett törhetetlen hittel koronázták a Habsburg-királyokat; Kassát, a magyar szabadságharcok szentelt városát; az ungi hegyeket, a beregi dombokat, amelyek látták Rákóczi zászlait alászállani; a gyönyörű délvidéket, ahol Hunyadi, Losonczy és Zrínyi árnyai pihenést nemtalálva bolyonganak s keresik a hazát, amelyért küzdöttek, véreztek s meghaltak – a amely elveszett; vissza fogjuk szerezni a magyar szent korona drága gyöngyét, Fiumét és a magyar haza annyi szent helyét és magyar vérrrel áztatott rögét.... Óh hiszen veszteségeinket mind felsorolni lehetetlen!

103. *Mily érzéssel szálljon magába minden magyar ember?*

„Magyar vitézek földbetemetett csontjai és lengő árnyai nem engednek engem aludni”, - mondja a legnagyobb magyar katonák egyike Zrinyi Miklós gróf. Lehet-e pihenésre, lehet-e zavartalan nyugvásra gondolnia magyar férfinak, ma mikor úgyszólván mindenünk elveszett és nemzetünk a sír szélén áll? Hiszen szinte teljesen ránk illenek azok a megdöbbentő, komor szavak, amelyeket Kemény Zsigmond ad Werbőczy István ajkára az 1541-iki országtanácsi ülésen: „Oly hangulatban vagyunk, mintha Szent István összeroskadt trónjának deszkadarabjaiból kellene koporsót készítenünk egy kis gyermek, az utolsó nemzeti király számára s mintha a s szeretett, de elvesztett haza földjéből az ellenség csak annyit akarna nekünk visszaajándékozni, amennyibe magunkat eltemethessük.” ...

104. *Mi az elengedhetetlen kötelessége minden magyar embernek?*

Az elveszett haza visszaszerzésének és az ezért minden áldozatra kész honfiúi elszántságnak katonája, papja s ha kell, vértanúja legyen minden magyar! Istennel a királyért és a hazáért! A magyar történelemnek ez a vezérgondolata fűzzön széttéphetetlen szent testvéri szövetségbe minden magyar férfit és nőt, akik bízni tudnak és remélni mernek elvesztett drága örökségünknek. ezer esztendő minden küzdelme és szenvedése imádott tárgyának, drága hazánknak feltámadásában, Amen!

Források:

Balogh Pál: A népfajok Magyarországon.

Dr. Buday László: A megcsonkított Magyarország.

- Magyarország küzdelmes évei.

Gálócsy Árpád: A történelmi jog eredete Erdélyben és Oláhországban.

Dr. Gerevich Zoltán: A magyar béke.

Hegedűs Lóránt: Magyarország megcsonkítása – Európa veszedelme.

Kornis Gyula: Az elszakított magyarság közoktatásügye

Kovács Alajos: Magyarország népességének fejlődése a török uralom megszűnte óta.

- A magyar békeszerződés és a becikkelyező törvény szövege és magyarázata.